

YLÄ-VUOKSEN RAHASTO

Sanomalehti paikallisen kulttuurin tukena

Rahasto perustuu lahjoituksiin, jotka on tehty 1987 sanomalehti Ylä-Vuoksen 60-vuotisen toiminnan kunniaksi. Rahasto tukee Etelä-Karjalan kulttuuria.

Ylä-Vuoksi perustettiin 1927 Antrean, Joutsenon, Jääsken, Rautjärven ja Ruokolahden asukkaiden äänenkannattajaksi. Lehden perustivat Immosen veljekset Salomon ja Antti kuopiolaisen liikemiehen Otto Piisinen innostamina. Piisinen hoiti osakeyhtiön perustamisen ja valitsi henkilöt, joille osakkeita myytiin: talouselämän tuntijoille, kunnalliselämän vaikuttajille ja virkamiehille. Tavoitteena oli saada paikallisten yrittäjien ääni kuulumaan ja kunnallisvaikuttajat sitoutumaan heidän linjaansa.

Ylä-Vuoksen ensimmäinen numero ilmestyi 3.12.1927. Lähes puolet lehdestä oli mainoksia, sillä paikalliset yrittäjät saivat viimein käyttöönsä oman, paikallisen mainoskanavan. Lehti sai aluksi innostuneen vastaanoton, mutta levikki alkoi laskea, kun sisältö ei vastannut odotuksia. Alku oli vaikeaa, sillä päätoimittajat vaihtuivat tiheään. Levikki suorastaan romahti, kun lehti alkoi esittää äärioikeistolaisia mielipiteitä.

Vappuna 1930 yksi perustajajäsenistä, Linnalan koulun johtajaopettaja ja työväenopiston johtaja, musiikki- ja urheilumies Frans Oskar Virtanen saatiin innostumaan päätoimittajaksi. Lehdellä oli tässä vaiheessa 1 200 tilaajaa. Alkuun lehti ilmestyi kerran viikossa, mutta vuonna 1934 se muuttui kaksipäiväiseksi ja 1936 kolmepäiväiseksi. Levikki nousi 5 000:een. Ylä-Vuoksen jutut olivat värikkäitä ja selostukset tilaisuuksista innostavia. Kunnioitus lukijoita ja tekijöitä kohtaan oli suuri. F. O. Virtasen kerrotaan hiihtäneen kirjoituskone repussa tekemään juttuja. Hän kirjoitti lehteensä myös pakinoita nimimerkillä *Jäämi*.

Ylä-Vuoksen kirjapaino Oy perustettiin 1937, ja lehdelle rakennettiin oma toimitalo. Levikki kasvoi 9 000:een vuonna

Ylä-Vuoksen näyttenumero vuodelta 1927.

1940, jolloin lehti muuttui nelipäiväiseksi. Alkuvuodesta 1944 lehden levikki oli 13 700 kappaletta, mutta rauhanteon yhteydessä levikkialue supistui huomattavasti. F. O. Virtanen myi osakkeensa Kansalliskirjapaino Oy:lle 1947, koska halusi turvata elämäntähtänsä

jatkuvuuden.

Ylä-Vuoksen levikki kävi aallonpohjassa 1951, jolloin sen painos oli alle 9 000. Lehti muuttui kuusipäiväiseksi 1956, ja 1960 levikki ylitti taas 10 000:n rajan. Ylä-Vuoksen kirjapaino Oy sulautettiin Osakeyhtiö Ylä-Vuokseen 1967. Tuolloin toiminta siirrettiin uusiin toimitiloihin Lappeen tien varrelle. Uusi kirjapainohalli valmistui toimitalon yhteyteen 1977, jolloin ylitettiin ensimmäisen kerran sota-ajan ennätyslukemat, ja 1981 levikki oli jo 15 000 kappaletta. Lehdellä oli Ylä-Vuoksen nimikkoravit ja vuosittain kansainvälinen pyöräkilpailu, Ylä-Vuoksen kortteliajot.

Ylä-Vuoksi yhdistyi 1993 Etelä-Saimaa-lehteen, mikä teki Lappeenrannassa ilmestyvästä Etelä-Saimaasta Saimaan etelärannan päälehden. Silti vanhempi polvi puhui pitkään Ylä-Vuoksesta Etelä-Saimaata lukiessaan.

Osuuskunta Sigillum/Terhi Kivistö

Etelä-Karjalan rahasto on perustettu vuonna 1962, ja se on yksi Suomen Kulttuuri-rahaston seitsemästätoista maakuntarahastosta. Rahasto toteuttaa tarkoitustaan, Etelä-Karjalan maakunnan henkisen ja taloudellisen kulttuurin vaalimista ja kehittämistä, myöntämällä apurahoja ja palkintoja sekä järjestämällä muutakin kulttuuritoimintaa. Lisätietoa www.skr.fi/ek.